

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ УРОКІВ БІОЛОГІЇ У 9 КЛАСІ

(70 год – 2 год на тиждень, з них 2 год – резервні)

Навчальна програма з біології для 6-9 класів, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804

Підручник: Біологія: підруч. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / В. І. Соболев. – Кам'янець-Подільський : Абетка, 2017. – 288 с. : іл

№ з/п	Дата	Тема уроку	Практична частина	Очікування результати навчально-пізнавальної діяльності учнів		Наскрізнi змістові лінії	Домашнє завдання
				Діяльність(уміння)	Знання		
Тема 5. Закономірності успадкування ознак							
1		Класичні методи генетичних досліджень.		<p>застосовує знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - для складання схем схрещування; - для оцінки спадкових ознак у родині та планування родини; - для обґрунтування заходів захисту від впливу мутагенних факторів; <p>характеризує:</p> <ul style="list-style-type: none"> - успадкування, зчеплене зі статтю; - мінливість: комбінативну, мутаційну, модифікаційну; - можливості діагностики спадкових хвороб людини; <p>порівнює:</p> <ul style="list-style-type: none"> - модифікаційну та мутаційну мінливість; - успадкування домінантних і рецесивних ознак; <p>дотримується правил:</p> <ul style="list-style-type: none"> - складання схем родоводів; <p>застосовує знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - для оцінки спадкових ознак у родині та планування родини 	<p>оперує термінами:</p> <ul style="list-style-type: none"> - алель, генотип, фенотип, мутація (точкова, хромосомна, геномна), мутаген <p>називає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - методи генетичних досліджень; - закони Менделя; - форми мінливості; - мутагенні фактори; - види мутацій; - зчеплення генів у хромосомах; <p>наводить приклади:</p> <ul style="list-style-type: none"> - спадкової мінливості; - неспадкової мінливості; - спадкових захворювань людини; <p>пояснює:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поняття: домінантний та рецесивний алелі, гомозигота, гетерозигота; - значення генотипу й умов середовища для формування фенотипу 	<p>Здоров'я і безпека (орієнтує на розуміння важливості генетичного консультування та молекулярних методів діагностики задля народження здорових дітей, на глибоке засвоєння впливу на потомство шкідливих звичок батьків: тютюнокуріння, вживання алкоголю, наркотичних речовин)</p>	<p>Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно); опанувати конспект;</p>
2		Генотип та фенотип. Алелі.		Ставлення			<p>Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно); опанувати конспект;</p>
3		Закони Менделя.	Демонстрування схем схрещування, що ілюструють основні генетичні закономірності.				<p>Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно); опанувати конспект;</p>
4		Ознака як результат					<p>Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно); опанувати конспект;</p>

		<i>взаємодії генів. Поняття про зчеплення генів і кросинговер.</i>					питання усно);опанувати конспект;
5		Генетика статі й успадкування, зчеплене зі статтю.					Вивчити § с. (відповідати на питання усно);опанувати конспект;
6			Практичні роботи 2. Складання схем схрещування.				Вивчити § с. (відповідати на питання усно);опанувати конспект;
7		Форми мінливості.	Лабораторні дослідження мінливості в рослин і тварин.				Вивчити § с. (відповідати на питання усно);опанувати конспект;
8		Мутації: види мутацій, причини та наслідки мутацій.					Вивчити § с. (відповідати на питання усно);опанувати конспект;
9		Спадкові захворювання людини. Генетичне консультування. <i>Сучасні методи молекулярної генетики.</i>	Проект Складання власного родоводу та демонстрація успадкування певних ознак (за вибором учня) / родовід родини видатних людей (за вибором учня)				Вивчити § с. (відповідати на питання усно);опанувати конспект;
10		Контрольна робота №2 з теми «Закономірності успадкування ознак»					
Тема 6. Еволюція органічного світу							
11		Популяції живих організмів та їх основні характеристики.		характеризує: - розвиток поглядів на походження різноманіття живих істот;	оперує термінами: - вид, популяція, еволюція, природний добір, антропогенез		

				<p>порівнює: - географічне й екологічне видоутворення;</p> <p>дотримується правил: - складання елементарних таблиць, схем, що демонструють еволюційний розвиток рослинного й тваринного світу Землі</p>	<p>дає визначення понять: - конвергенція, дивергенція, паралелізм;</p> <p>пояснює: - основні положення сучасної теорії еволюції; - популяцію як елементарну одиницю еволюції; - основні характеристики популяції; - елементарні фактори еволюції; - критерії виду; - способи видоутворення; - докази еволюції; - види природного добору; - різні погляди на виникнення життя на Землі (креаціонізм, спонтанне зародження, біохімічна еволюція, панспермія); - етапи еволюції людини; - різноманіття організмів як <i>результат еволюції</i>;</p> <p>наводить приклади: - адаптації організмів до умов середовища; - викопних організмів різних геологічних епох</p>	
12		Еволюційні фактори. <i>Механізми первинних еволюційних змін.</i>		Ставлення		
				<p>висловлює судження: - щодо співвідношення біологічних та соціокультурних факторів у розвитку людини;</p> <p>робить висновок: - про єдність органічного світу, що проявляється через його розмаїття; - про значення моделювання в дослідженні еволюційних процесів різних рівнів;</p> <p>усвідомлює значення: - <i>внеску вчених у розвиток еволюційного учіння (Е.Геккель, Ч. Дарвін, Ж.- Б. Ламарк та ін.), у тому числі й українських (О. О. Ковалевський)</i></p>		Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;
13		Механізми видоутворення. <i>Розвиток еволюційних поглядів.</i>				Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;
14		Теорія Ч. Дарвіна.				Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;
15		Роль палеонтології,				Вивчити § с.

		<i>молекулярної генетики в обґрунтуванні теорії еволюції.</i>				(відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;	
16		Еволюція людини. Етапи еволюції людини.				Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;	
17		Світоглядні та наукові погляди на походження та історичний розвиток життя				Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;	
Тема 7. Біорізноманіття (розглядається опційно)							
18		<i>Основи еволюційної філогенії та систематики.</i>		характеризує: - основні принципи біологічної систематики; аналізує та порівнює: - засоби боротьби із хворобами різної природи (вірусні, бактеріальні, протозойні тощо)	називає: - таксономічні одиниці; - основні групи організмів робить висновок: - про єдність органічного світу, що проявляється через його розмаїття; усвідомлює : - значення різних форм життя для збереження здоров'я людини		Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;
19		<i>Основні групи організмів: бактерії, археї, еукаріоти.</i>		Ставлення			Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;
20		<i>Неклітинні форми життя: віруси.</i>					Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;
21		<i>Огляд основних еукаріотичних таксонів</i>					Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;
22		Узагальнюючий урок з теми «Еволюція органічного світу»					
Тема 8. Надорганізмові біологічні системи							

23		Екосистема. Різноманітність екосистем.		<p>застосовує знання: - про особливості функціонування популяцій, екосистем, біосфери для обґрунтування заходів їх збереження, прогнозування наслідків впливу людини на екосистеми, визначення правил своєї поведінки в сучасних екосистемах;</p> <p>ропізнає: - основні групи організмів за екологічною роллю в мережах живлення екосистем;</p> <p>застосовує знання: - для складання ланцюгів (мереж) живлення в екосистемах;</p> <p>дотримується правил: - побудови екологічних пірамід різних типів;</p> <p>спостерігає: - дію екологічних факторів на різні групи організмів;</p> <p>аналізує та порівнює: - різні середовища життя; - природні та штучні екосистеми;</p> <p>описує: - антропоічний вплив на природні екосистеми;</p> <p>бере участь у природоохоронній діяльності та дотримується екологічної культури в повсякденному житті</p>	<p>оперує термінами: - екологічний фактор, продуценти, консументи, редуценти, екосистема, трофічний ланцюг (мережа), біосфера</p> <p>називає: - методи дослідження процесів в екосистемах; - екологічні фактори;</p> <p>наводить приклади: - угруповань, екосистем; - пристосованості організмів до умов середовища; - ланцюгів живлення;</p> <p>пояснює: - структуру екосистем; - взаємодію організмів в екосистемах; - структуру ланцюгів живлення; - правило екологічної піраміди; - значення колообігу речовин у збереженні екосистем; - функціональні компоненти біосфери; - роль заповідних територій у збереженні біологічного різноманіття, рівноваги в біосфері;</p> <p>порівнює: - природні та штучні екосистеми; - роль продуцентів, консументів, редуцентів у штучних і природних екосистемах</p>	<p>Екологічна безпека та сталій розвиток (орієнтує на розуміння антропоічного впливу на природні екосистеми, значення колообігу речовин у збереженні екосистем, роль заповідних територій у збереженні біологічного різноманіття, рівноваги в біосфері; спрямовує на дотримання екологічної культури в повсякденному житті, участь у природоохоронній діяльності та вияв громадянської позиції в галузі збереження довкілля)</p> <p>Підприємливість та фінансова грамотність (орієнтує на усвідомлення відмінностей між природними та штучними екосистемами за показниками продуктивності й ефективності; спрямовує на усвідомлення економічної оцінки природних екосистем та антропоічного впливу на них; спрямовує на дотримання екологічної культури в бізнесі).</p> <p>Здоров'я і безпека (націлює на розуміння наслідків антропоічного впливу на природні екосистеми для здоров'я людини; сприяє дотриманню екологічної культури в</p>	<p>Вивчити § с. (відповідати на питання усно); опанувати конспект;</p>
24		Харчові зв'язки, потоки енергії та колообіг речовин в екосистемах.		Ставлення			<p>Вивчити § с. (відповідати на питання усно); опанувати конспект;</p>
25		Біотичні, абіотичні та антропоічні (антропогенні, техногенні) фактори.		<p>усвідомлює значення: - <i>внеску вчених у розвиток екології (Е. Геккель, Ю. Лібіх, Е. Шелфорд та ін.), у тому числі й українських (М. І. Вернадський);</i></p> <p>формує громадянську позицію: - в галузі збереження довкілля</p>			<p>Вивчити § с. (відповідати на питання усно); опанувати конспект;</p>
26		Стабільність екосистем та					<p>Вивчити § с.</p>

		причини її порушення.				повсякденному житті, формуванню активної громадянської позиції в галузі збереження довкілля як одного з напрямів боротьби за здоров'я) Громадянська відповідальність (спрямовує на активну участь у природоохоронній діяльності та дотримання екологічної культури в повсякденному житті, вияв громадянської позиції в галузі збереження довкілля)	(відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;
27		Біосфера як цілісна система.					Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;
28		Захист і збереження біосфери, основні заходи щодо охорони навколишнього середовища.	Проект (дослідницький) Виявлення рівня антропогенного та техногенного впливу в екосистемах своєї місцевості				
Тема 9. Біологія як основа біотехнології та медицини							
29		Поняття про селекцію. Введення в культуру рослин. <i>Методи селекції рослин.</i>		порівнює: - класичні методи селекції із сучасними біотехнологічними підходами	оперує термінами: - біотехнологія, селекція, генетична інженерія, генетично-модифіковані організми називає: - методи селекції; - завдання та основні напрями сучасної біотехнології; - методи сучасної біотехнології; - можливості діагностики спадкових хвороб людини; пояснює: - переваги та можливі ризики використання генетично модифікованих організмів; наводить приклади: - речовин (продукції), які одержують методами традиційних біотехнологій; - речовин (продукції), які одержують методами генної інженерії	Екологічна безпека та сталий розвиток (орієнтує на розуміння переваг сучасних біотехнологічних підходів над методами класичної селекції; спрямовує на обговорення переваг та можливих ризиків використання генетично модифікованих організмів, моральних і соціальних аспектів біологічних досліджень; на прикладах речовин (продукції), які одержують методами біотехнологій і генної інженерії, демонструє важливість наукоємних технологій у сталому розвитку людства) Громадянська відповідальність (спрямовує на розуміння моральних і соціальних аспектів	Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;
30		Одомашнення тварин. <i>Методи селекції тварин.</i>		Ставлення			
31		Огляд традиційних біотехнологій. Основи					Вивчити § с. (відповіdatи на

		генетичної та клітинної інженерії.				біологічних досліджень в галузі біотехнології та генетичної інженерії, важливість профілактики упередженого ставлення до сучасних технологій)	питання усно);опанувати конспект;
32		Роль генетичної інженерії в сучасних біотехнологіях і медицині. Генетично модифіковані організми				(орієнтує на розуміння сучасних технологій у галузі діагностики та корекції спадкових хвороб людини; можливих позитивних і негативних наслідків застосування сучасних біотехнологій, генетично модифікованих організмів)	Вивчити § с. (відповіdatи на питання усно);опанувати конспект;
33		Узагальнюючий урок з теми «Біологія як основа біотехнології та медицини»				Здоров'я і безпека (орієнтує на розуміння сучасних технологій у галузі діагностики та корекції спадкових хвороб людини; можливих позитивних і негативних наслідків застосування сучасних біотехнологій, генетично модифікованих організмів) Підприємливість і фінансова грамотність (орієнтує на розуміння переваг сучасних біотехнологій над класичними методами селекції; значення для підприємницької діяльності сучасних наукоємних технологій, зокрема, в діагностиці та корекції спадкових хвороб людини, у використанні генетично модифікованих організмів та речовин (продукції), які одержують методами генної інженерії)	
Узагальнення							
34		Основні загальні властивості живих систем		характеризує: - основні загальні властивості живих систем	оперує термінами: - система		
				Ставлення			
				робить висновок: - про єдність живих систем різних рівнів			
35		Повторення вивченого					

